

ÖZET: Hapis cezası ile cezalandırılan Belediye Başkanına mahkumiyet süresince maaş ödemesini yapılıp yapılmayacağı, yapılacaksa hangi oranlarda yapılacağı hk.

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü

Sayı : E-14399437-622.02-1478453
Konu : (GÖRÜŞ) Mahkumiyet Süresince
Maaş Ödemesi Hk.

11.08.2021

DAĞITIM YERLERİNE

İlgi : ... Belediye Başkanlığının 12.03.2021 tarihli ve 563 sayılı yazısı.

İlgi yazınız ile; ... Belediye Başkanı ...'ın "Görevi Kötüye Kullanma" suçundan hapis cezası ile cezalandırıldığı, Valilik Makamının yazıları doğrultusunda 23.02.2021 tarihinde Belediye Meclis üyeleri arasından seçim yapılarak ...'ın Belediye Başkan Vekili olarak seçildiği, ...'a 7 ay 15 günlük mahkumiyet süresince maaş ödemesini yapılıp yapılmayacağı, yapılacaksa hangi oranlarda yapılacağı hususunda tereddüte düşüldüğünden bahisle Bakanlığımızın görüşünün bildirilmesi talep edilmektedir.

5393 Sayılı Belediye Kanununun "Belediye başkanının özlük hakları" başlıklı 39 uncu maddesinde;

" Belediye başkanına nüfusu;

- a) 10.000'e kadar olan beldelerde 70.000,*
- b) 10.001'den 50.000'e kadar olan beldelerde 80.000,*
- c) 50.001'den 100.000'e kadar olan beldelerde 100.000,*
- d) 100.001'den 250.000'e kadar olan beldelerde 115.000,*
- e) 250.001'den 500.000'e kadar olan beldelerde 135.000,*
- f) 500.001'den 1.000.000'a kadar olan beldelerde 155.000,*
- g) 1.000.001'den 2.000.000'a kadar olan beldelerde 190.000,*
- h) 2.000.001'den fazla olan beldelerde 230.000,*

*Gösterge rakamının Devlet memurları için belirlenen aylık katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda aylık brüt **ödenek** ödenir. Nüfusu 50.001'den az olan il merkezi beldelerde bu ödeneğin hesaplanmasında (c) bendinde belirtilen gösterge rakamı esas alınır.*

Belediye başkanının görevli, izinli ve hasta bulunduğu sürelerde ödeneği kesilmez.

Belediye başkanlığı yapmış olanların, personel kanunlarına tâbi bir kadroya atanmaları hâlinde belediye başkanlığında geçen süreleri memuriyette geçmiş sayılır.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu uyarınca Devlet memurları ile bakmakla yükümlü buldukları için uygulanan sosyal hak ve yardımlar, aynı esas ve usûllere göre belediye başkanları ile bakmakla yükümlü buldukları için de uygulanır." hükmü,

Mezkûr Kanununun "Belediye başkanlığının boşalması hâlinde yapılacak işlemler" başlıklı 45 inci maddesinde;

"Belediye başkanlığının herhangi bir nedenle boşalması durumunda, vali tarafından belediye meclisinin on gün içinde toplanması sağlanır. Meclis, birinci başkan vekilinin, onun bulunmaması durumunda ikinci başkan vekilinin, onun da bulunmaması durumunda en yaşlı üyenin başkanlığında toplanarak;

a) Belediye başkanlığının boşalması veya seçim dönemini aşacak biçimde kamu hizmetinden yasaklanma cezasının verilmiş olması durumunda bir başkan,

b) Başkanın görevden uzaklaştırılması, tutuklanması veya seçim dönemini aşmayacak biçimde kamu hizmetinden yasaklama cezası alması durumunda bir başkan vekili,
Seçer.

Ancak, belediye başkanı veya başkan vekili ya da meclis üyesinin terör veya terör örgütlerine yardım ve yataklık suçları sebebiyle görevden uzaklaştırılması veya tutuklanması ya da kamu hizmetinden yasaklanması veya başkanlık sıfatı veya meclis üyeliğinin sona ermesi hallerinde 46 ncı maddedeki makamlarca belediye başkanı veya başkan vekili ya da meclis üyesi görevlendirilir. Görevlendirilecek kişinin seçilme yeterliğine sahip olması şarttır. Görevden uzaklaştırılan veya tutuklanan belediye meclisi üyesinin istifa etmesi halinde de bu fıkra hükümleri uygulanır. Bu fıkra gereğince belediye başkanı veya başkan vekili görevlendirilen belediyelerde bütçe ve muhasebe iş ve işlemleri valilik onayı ile defterdarlığa veya mal müdürlüğüne gördürülebilir. Bu belediyelerde belediye meclisi, başkanın çağrısı olmadıkça toplanamaz. Meclisin, encümenin ve komisyonların görev ve yetkileri 31 inci maddede belirtilen encümen üyeleri tarafından yürütülür.

Yeni seçilen belediye başkanının görev süresi, yerine seçildiği başkanın görev süresi ile sınırlıdır. Başkan vekili, yeni başkan seçilinceye veya görevden uzaklaştırılmış ya da tutuklanmış olan başkan göreve dönünceye kadar görev yapar.

Belediye başkanı veya başkan vekili seçilinceye kadar belediye başkanlığı görevi, meclis birinci başkan vekili, bulunmaması durumunda ikinci başkan vekili, onun da bulunmaması durumunda vali tarafından görevlendirilecek bir kamu görevlisi tarafından yürütülür.

Belediye başkanı veya başkan vekili seçimi en geç onbeş gün içinde tamamlanmadığı takdirde belediye meclisinin feshine ilişkin hükümler uygulanır.” hükmü,

Aynı Kanunun “Görevden uzaklaştırma” başlıklı 47 nci maddesinde;

“Görevleriyle ilgili bir suç nedeniyle haklarında soruşturma veya kovuşturma açılan belediye organları veya bu organların üyeleri, kesin hükme kadar İçişleri Bakanı tarafından görevden uzaklaştırılabilir.

Görevden uzaklaştırma kararı iki ayda bir gözden geçirilir. Devamında kamu yararı bulunmayan görevden uzaklaştırma kararı kaldırılır.

Görevden uzaklaştırılanlar hakkında; kovuşturma açılmaması, kamu davasının düşmesi veya beraat kararı verilmesi, davanın genel af ile ortadan kaldırılması veya görevden düşürülmeyi gerektirmeyen bir suçla mahkûm olunması durumunda görevden uzaklaştırma kararı kaldırılır.

Görevden uzaklaştırılan belediye başkanına, görevden uzak kaldığı sürece aylık ödeneğinin üçte ikisi ödenir ve bu süre içinde diğer sosyal hak ve yardımlardan yararlanmaya devam eder.” hükmü yer almaktadır.

Danıştay 8 inci Dairesinin 30.11.2004 tarihli ve 2004/2588 Esas, 2004/4605 Karar sayılı Kararına göre;

“...
Anayasanın 127. maddesinin dördüncü fıkrası ile bu hükme paralel düzenleme içeren 1580 sayılı Belediye Kanununun 93. maddesinin üçüncü fıkrasında, İçişleri Bakanının, görevleri ile ilgili bir suç sebebi ile hakkında soruşturma veya kovuşturma açılan mahalli idare organlarının üyelerini geçici bir tedbir olarak kesin hükme kadar görevlerinden uzaklaştırılabileceği hükme bağlanmıştır.

1580 sayılı Belediye Kanununun 93. maddesinin ikinci fıkrasında, belediye başkanlığının boşaldığı veya başkanın görevinden uzaklaştırıldığı hallerde vali tarafından belediye meclisinin on gün içinde toplanmasının sağlanacağı, bu toplantıda meclisin, katılanların salt çoğunluğunun gizli oyuyla ve kendi üyeleri arasından bir başkan vekili seçeceği, başkan vekilinin, yeni başkan seçilinceye veya görevinden uzaklaştırılmış olan başkan görevine dönünceye kadar görev yapacağı, 117. maddesinin 2. bendinde, belediye heyetleri, memur ve müstahdemlerine ilişkin ödeneklerin, maaşların, ücretlerin belediyenin giderleri arasında yer aldığı hükme bağlanmıştır.

Belediye başkanları mahalli halkın seçtiği kamu görevlileri olduklarından bunlara gördükleri hizmet karşılığı verilen para da maaş veya ücret değil ödenektir.

Belediye başkanlarının herhangi bir nedenle tutuklanması veya görevden uzaklaştırılması durumunda bu görevi, 1580 sayılı Yasanın 93. maddesine göre seçilecek vekil yürüteceğinden başkanlık ödeneğini de, hizmetinin karşılığı olarak vekilin alacağı tabiidir. Belediye başkanının daha sonra görevine dönmesi halinde, tutuklu kaldığı veya görevinden uzaklaştırıldığı süre için kendisine ödenek verilmesi, hizmet karşılığı olan ödeneğin niteliği ile bağdaşmayacağı gibi aynı dönemde iki kişiye birden ödeme yapılması sonucunu da doğuracaktır.

Bu bağlamda; belediye başkanları için hizmet karşılığı olarak bütçeye konan ödenekten, başkanlık görevini fiilen yerine getirenlerin yararlanması gerekmekte olup, davacının tutuklu kaldığı süre içinde kendisine başkanlık ödeneği verilmemesinde hukuka aykırılık bulunmadığından, aksi yönde verilen idare mahkemesi kararında yasal isabet görülmemiştir.

...

Danıştay 8 inci Dairesinin 18.05.2007 tarihli ve E: 2006/2066, K: 2007/3002 sayılı kararına göre özetle;

“... belediye başkanlarının memur ve müstahdem sınıfına dahil olmayıp, aldıkları aylık ücretin tahsisat niteliğinde olduğu ve belediye başkanları için hizmet karşılığı olarak bütçeye konulan ödenekten başkanlık görevini fiilen yerine getirenlerin yararlanabileceği, bu yüzden görevden uzaklaştırılması nedeniyle fiilen belediye başkanı olarak görev yapamayan davacıya çalışmadığı dönem için başkan ödeneği ödenmesinin mümkün olmadığına ... karar verilmiştir.”

Sayıştay Başkanlığının 7 nci Dairesinin 2014 tarihli ve 52 nolu Kararında;

“... görevden uzaklaştırılan belediye başkanına, görevden uzak kaldığı süre boyunca kendisine ödenen aylık ödeneğin 2/3'ünün ödenebilecek olup, bu süre zarfında diğer sosyal ve hak ve yardımlardan yararlanabileceği mümkün bulunmakla birlikte, görevden uzak kalınan süre boyunca ödenmeyen üçte bir oranındaki ödeneğin göreve iade veya belediye başkanlığının sona ermesi gibi nedenlerle kendisine geri ödenmesi mümkün bulunmamaktadır.

Dolayısıyla, tutuklanması nedeniyle görevden uzaklaştırılan Belediye Başkanı ...'e görevden uzak kaldığı süre boyunca kendisine ödenmeyen üçte bir oranındaki ödeneğin tutukluluğunun sona ermesinden sonra ödenmesi nedeniyle oluşan ... TL tutarındaki ödemenin tamamı kamu zararı oluşturduğundan konunun gelir vergisi boyutuna girilmemiştir.

Bu itibarla, ... TL kamu zararının, Harcama Yetkilisi ... ile Gerçekleştirme Görevlisi ... (Şef)'a müştereken ve müteselsilen, 6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nun 53'üncü maddesi gereğince hüküm tarihinden itibaren işleyecek faizleri ile ödetirilmesine oy birliğiyle karar verildi.” ifadeleri yer almıştır.

İlgili mevzuat hükümleri ve yargı kararları incelendiğinde; 5393 sayılı Belediye Kanununun 45 inci maddesi çerçevesinde görevden uzaklaştırılan belediye başkanına aynı Kanununun 47 nci maddesine göre ödeneğinin 2/3'lük kısmının ödeneceği ve bu süre içinde diğer sosyal hak ve yardımlardan yararlanmaya devam edeceği, ancak görevden uzaklaştırma tedbiri kaldırılan belediye başkanına ödeneğinin uzaklaştırma tedbiri süresi içinde ödenmeyen 1/3'lük kısmının ödenmesinin mümkün olmadığı, diğer taraftan herhangi bir nedenle tutuklanan veya seçim dönemini aşmayacak biçimde kamu hizmetinden yasaklama cezası alan belediye başkanına tutukluluk veya yasaklama cezası süresi boyunca herhangi bir ödenek verilmesinin mümkün olmadığı değerlendirilmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Bakan a.
Genel Müdür